

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De peccato luxurie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

que est deceptio perfecta. hec fit in presentia illi qui deceptus. Ideo Sene. in prob
 uerbijs ait. Fraus est accipere qd nō possis reddere. Repellit se hoies facilius
 q̄ decepti ferunt. Septima dicitur p̄ditio que est idē qd deceptio que fit in ab
 sentia decepti. Sunt alij qui ponūt multo plures filias auaricie que tamen re
 ducuntur ad septem. Unde versus.
 Auarus fallit: perq̄rit turpia lucra.
 Usuras torquet p̄ditio: vel simonia
 Pertur⁹ sequit̄ furtū: nec mēre quiescit.

Et sic patet q̄ sub breuib⁹ de peccō auaricie occurrerūt scribēda. Pro corre
 ctioe vite melioꝝ lāguentis ac siccit̄s anie.

De peccato luxurie.

Luxuria dicitur a luxos grece quod latine dicitur solu
 tio. Vñ luxurie nomē dupl̄r sumit̄. Vno modo large p̄ qualibet sup
 fluitate vel abundātia vel magnificētia nō solū rez corporaltū: sed
 etiā sciētie z virtutis. sicut Hieron. accipit̄ in epla ad heliodoz ep̄m
 de epitaphio nepociani: epla incipit̄. Grandes materia parua ingenia nō suffe
 runt. Ibi em̄ collaudās p̄clara ingenia: ita inq̄r. Quō em̄ lete segetes z vberes
 agri interdū culmīs aristisq̄ luxuriāt. ita p̄clara ingenia z mens plena virtu
 tibus in variāz artū redūdat elegantia. Vñ z apud grecos p̄s ille laudat̄ q̄ ob
 mne q̄ vteret vsq̄ ad palliū z anulū manu sua factū gl̄iat⁹ est. hec Hiero. Eri
 am ad Gal. v. ca. glosa d̄r: q̄ luxuria est q̄libet supfluitas. Alio mō nomē luxu
 ria sumit̄ p̄rie z stricte p̄ inordinatiōe circa venerea. Vñ Isid. in. x. li. etymol.
 d̄r q̄ luxuriosus q̄ solutus in voluptates d̄r eo q̄ voluptates veneree animuz
 hois a vigore rōnis maxime resoluūt. Et tō scrius Tho. in. ij. q. cl̄ij. ar. j. in
 respōsione ad primū arg. d̄r sic. Luxuria p̄ncipalr̄ qdē est in voluptatibus vene
 reis q̄ maxime z p̄cipue animū hois resoluūt. Sed arto aut̄ d̄r in q̄buscūq̄ ali
 is ad excessum p̄tinentibus. Hec Tho. Sic pariter h̄ nomē libido: z si alijs ma
 terijs extēdat̄ vt libido vlc̄icēdi: libido d̄nand̄: z hmōi. vt dicat̄ libidinosus ex
 eo q̄ facit̄ illud qd libet: Sp̄cialiter tñ libido d̄r esse in venereis voluptatibus.
 Sic q̄ loq̄ndo p̄rie luxuriosus dicit̄ solutus in voluptatibus z in libidine p̄m
 prius. Idcirco luxuria hoc modo diffinit̄ sic. Luxuria est ex immūdis deside
 rijs venies lubrica mētis z carnis p̄stitutio. Vel luxuria est libidinoso volup
 tatis appetitus. Intelligē hic appetitū q̄ est ex p̄sensu rōnis: qz talis est peccatū
 mortale. Hinc Aug. in libello de honestate muliez dicit̄ sic. Volūtas p̄na fa
 ctendi reputat̄ p̄ ope facti. Dicit̄ aut̄ peccm̄ mortale libidinosus appetitus quā
 do rō hois nō p̄hibet hmōi appetitū cū posset illud p̄hibere. Propterea dicit̄
 Aug. q̄ luxuria nō est viciū corpoz pulcroꝝ vel suauitū: sed anie peruerse amā
 tis corporeas voluptates: neglecta tēperātia qua aptamur spūalibus. Vel luxu
 ria est inordinatus appetit⁹ venereoꝝ. Appetitus dicit̄: qz om̄e peccatū p̄nci
 palit̄ cōsistit̄ in appetitu seu volūrate. Inordinat⁹ etiā d̄r qū est p̄tra rōnis ordi
 dinē. Si em̄ appetitus vel vsus venereoꝝ fuerit fm̄ rōnē: pura in debito actu
 cōiugalit̄: tūc nō est luxuria neq̄ peccm̄: sed quocūq̄ aliter fiat extra limites ma
 trimoniū semp est peccm̄ mortale: qz directe est p̄tra illud p̄ceptū diuine legis.
 Nō mechaberis. Noie aut̄ mechē ois illicit⁹ cōcubitus p̄hibitus intelligit̄: vt
 dictū est sup̄ in explanatiōe sexti p̄cepti: in q̄ plurā notabilia sunt. Rō aut̄ q̄re
 ois actus luxurie deliberatus extra m̄rimoniū sit peccm̄ mortale: assignat̄ a san
 cto Tho. in. ij. q. cl̄ij. ar. ij. vbi d̄r sic. Quāto aliqd est magis necessariū: tā
 to magis oportet: vt circa illud rōnis ordo seruet̄. Et p̄ p̄ns magis est vsu
 si ordo rōnis p̄mittit̄. vsus aut̄ venereoꝝ sicut dictū est: valde est necessari
 us ad bonū cōmune qd est cōseruatio hūani generis. Et tō circa h̄ maxime a ty

Dupl̄r
accipitur
luxuriaQuid ē
luxuria.

De peccato

tendi debet rōnis ordo. Et p̄ p̄ns siqd̄ circa hoc fiat p̄terq̄ ordo rōnis habet victosum erit. Hoc aut̄ p̄tinet ad rōnem luxurie vt ordinē z modū rōnis excedat circa venerea. Et ideoq̄ absq̄ dubio luxuria est peccatū. Hec Tho. Imo luxuria est vnū viciū capitale: qz ex illo hō p̄cedit ad multa pctā perpetranda q̄ om̄ia ex illo vicio tanq̄ ex p̄ncipali oriri dicunt: vt d̄t br̄s Tho. ibidē in ar. se quer̄. Cōsequēter scire oportet fm̄ b. Tho. i. f. q. lxxij. ar. v. i. rñ. ad. ij. argum. q̄ diabolus d̄t maxime gaudere de pctō luxurie. Rō hui⁹ assignat a sc̄to Tho. ibidē: ex eo q̄ pctm̄ luxurie est maxime adherētie z difficile hō ab eo eripi p̄r. Insatiabilis quippe est appetit⁹ delectabiliū: vt d̄t p̄hs in. iij. li. eth. Hieron. in epla ad amandū de diuersis q̄stioib; noui testamēt. epla incipit. Bleduis epla lōgas nō valet explicare q̄stioes. d̄t sic: Furtū: homicidiū: rapina: p̄iurū: z his similia post factū penitentiā habēt: z licz inuitet lucrū: tñ mordet p̄scia Voluptas sola ac libido etiā in ip̄o tpe p̄teritos stimulos patit̄ z titillationez carnis z incētia pcti: vt p̄ hec q̄ corrigi cupim⁹ cogitātes rursus sit materia delinquēdi. Hec Hiero. Hinc Grego. in moral. ait. Ex q̄ luxuria semel mentē alicuius occupauerit: vix eū bona cogitare p̄mittit. Sūt em̄ desideria viscosa: qz ex suggestiōe orit̄ cogitatio: ex cogitatiōe affectio: ex affectiōe delectatio: ex delectatiōe cōsensu: ex cōsensu opatio: ex opatiōe p̄suetudo: ex p̄suetudine desperatio: ex desperatiōe pcti defensio: ex defensiōe gl̄iatio: ex gl̄iatione damnatio. hec Greg. Ideo Aug. in libello de honestate mulier. d̄t sic. Inter em̄ oia ch̄ianoz certamina sola dura sunt plia castitatis vbi q̄ridiana pugna rara victoria. Et Hieron. ad p̄machiū in epla p̄solatoria de dormitiōe pauline vxoris. Que q̄dez epla incipit. Sanato vulnere: d̄t sic. Scit hostis antiquus manus cōtinētē q̄ numoz esse certamē. Facile abijct̄ qd̄ heret extrinsec⁹: interitū bellū p̄culos⁹ est. Hec Hieron. Lactati⁹ quoq̄ in. vj. li. diuinaz instructionū. ca. xxij. ita inq̄t. Cū excogitasset deus duoz sexuū rōnē attribuit ip̄is vt se inuicē appeterēt z cōiunctiōe gauderēt. Itaq̄ ardentissimā cupiditatē cunctoz animantiū admiscuit corpib; vt in hos affectus audivissime ruerēt ea q̄ rōne p̄pagari z multiplicari genera possent. Que cupiditas z appetētia in hoīe vehementior z acrior inuenit̄: vel qz hoim̄ multitudinē voluit esse maiorem: vel qm̄ virtutē soli hoī dedit: vt esset laus z gl̄ia in coercendis voluptatib; z sui abstinentia. Scit q̄ aduersari⁹ ille noster q̄nta sit vis hui⁹ cupiditatis: quā qdā necessitate dicere maluerūt: eāq̄ a recto z bono ad malū z ad prauū trāfferunt. Hec Lactati⁹. Patet itaq̄ q̄ dura sunt p̄silia castitatis. His dictis duo nobis de horredo luxurie vicio declarāda occurrūt. Prīmū est de nocumētis luxurie. Scdm̄ p̄o de remedijs eiusdē pcti.

Quot nocumēta infert hoī luxuria q̄ ad corp⁹.

Circa p̄mū scire debes q̄ luxuria infert hoī varia ac multiplicata nocumēta: z q̄ntū ad corp⁹: z q̄ntū ad aīaz: z q̄ntū ad p̄tutes: z q̄ntū ad bona tēporalia. Prīmo em̄ nocet valde humano corpori: qz disponit illū ad varias egritudines atq̄ diuersas inducit infirmitates z vitā hoīs abbreviat. Rō hui⁹ est. Nā dicit̄ doctores medicīne: p̄cipue Galien⁹. Cōplexio seminis ē calida z hūida. generat em̄ ex claro z puro sanguie q̄ p̄ncipalia z p̄pria pascunt ac sustentant mēbra. Nū in ei⁹ euacuatōe siq̄s p̄ act⁹ turpes modū trāsgredit̄: nō sup̄est sanguis q̄ pascūt mēbra. Itaq̄ p̄tus hoīs debilitat̄: corp⁹ desiccatur: z plures defectus ac varie egritudines sequunt̄: sciaticae: podagre: passiones illiace: dolores stomachi: p̄tignēs capiti. Inter oia aut̄ mēbra corporis hūani maxime nocet coit⁹ stomacho: oculis: z cerebro: vt d̄t in li. p̄blematū. Nō em̄ vt ait Galienus p̄cedit a mēbris solus humor: sed etiā spūs vital̄ p̄ arterias exit cum se hmine. Ideoq̄ nō est mirū si ille q̄ est deditus venereis voluptatib; debilitat̄: qz dū corp⁹ euacuat̄: vitalis quoq̄ p̄tus minuitur. Et p̄terea teste Hugone

Luxuria disponit ad multas egritudines. Signanter luxuria nocet stomacho oculis z cerebro